

Formanden har ordet

Sproglærerforeningen bliver 50 år! Dette skal naturligvis fejres, da det er noget særligt. Derfor har vi valgt, at dette nummer af Sproglæreren skal være et jubilæumsnummer, hvor der bl.a. er et tilbageblik på, hvad der er sket i sprogundervisningen de sidste 50 år.

Organisationen

Sproglærerforeningen – eller SPROGSAM, som det rettelig hed dengang – opstod i 1970. SPROGSAM opstod egentlig ved, at man sluttede en lang række regionale sproglærerforeninger sammen. Gennem årene forsvandt flere og flere af disse. Den regionale forening, som eksisterede længst, var Roskilde Sproglærerforening, som også har fostret mange aktive medlemmer. Derefter blev SPROGSAM til Danmarks Sproglærerforening, hvilket senere bare blev til Sproglærerforeningen.

Gennem de 50 år har der været adskillige formænd. Først var der Carl Vejen, Jørgen Lund og Merete Engel. Foreningen mangler desværre de numre af Sproglæreren, der udkom før 1975, og derfor kan jeg ikke rekonstruere, hvornår skiftet mellem Carl Vejen og Jørgen Lund fandt sted. Lars Skovhus var formand i en længere periode efterfulgt af Signe Holm-Larsen, der for øvrigt i dette nummer af Sproglæreren har skrevet en artikel om det kommunikatives sprogsyns gennembrud i 1975. Aase Brick-Hansen var derefter formand i nogle år. Efter hende var næstformanden Nanna Feilberg konstitueret i et års tid, hvorefter Ingrid Stuart overtog posten, som hun bestred til sin død i 2015; Ingrid er den længst siddende formand i foreningens historie. Den foreløbig sidste i rækken er undertegnede.

Sproglæreren

Et af foreningens flagskibe har været og er bladet Sproglæreren. I forbindelse med jubilæet har jeg kigget mange gamle numre af bladet igennem. Det er virkelig interessant at se den udvikling, der har fundet sted. I 1970 begyndte man med et blad i A5-format – næsten uden farver. Dengang udkom

der 8 numre om året. Antallet blev i 2002 sat ned til 5 numre og i 2005 til 4 numre om året. I 2015 blev det endda sådan, at kun to numre trykkes, men til gengæld ligger alle 4 årlige numre elektronisk på foreningens hjemmeside. Denne ændring er fortrinsvis sket af økonomiske årsager. Det gnidrede sort-hvide blad i A5-format er blevet til et lækkert blad i A4-format med mange farver og på glittet papir. Gennem alle årene har Sproglæreren dog været et velanskrevet blad til glæde for mange sprogfolk. Artikler fra bladet er endog blevet brugt som oplæg til skriftlige eksamensopgaver og som kildereferencer på læreruddannelsen.

Aktive sprogfolk

En anden ændring er, at i begyndelsen af foreningens historie bestod fagudvalgene af personer fra både grundskole, gymnasium og de videregående uddannelser. Nu er det hovedsageligt folk fra grundskolen, der udgør fagudvalgene. Dette afspejles også i medlemsskaren.

Tidligere kunne både hovedstyrelsen og fagudvalgene afholde sprogkurser, der strakte sig over 3 dage. Skolerne var mere villige til at betale for lærernes deltagelse i denne efteruddannelse, og lærerne var villige til at bruge deres lørdag på kurser. Dette har ændret sig drastisk. Dels skete der en ændring i forbindelse med opdelingen af lærernes arbejdstid i 90erne (U, F og Ø tid), dels skete der også noget efter lærerlockouten. Desuden

Af Rita Mogensen
formand,
Sproglærer-
foreningen

bliver skolernes økonomi stedse mere presset, og mange skoler vælger desværre at bruge alle kursusmidler på kommunale kurser, hvor lærerne ikke får mulighed for at vælge fagfaglig efteruddannelse. Efter forsøg med forskellige kursusarrangementer har vi i Sproglærerforeningen fundet ud af, at det, der fungerer bedst i vore dage, er en endagskonference på en almindelig skoledag. Dette har vi til gengæld haft stor succes med. Det er desuden lykkedes tysk fagudvalg at gennemføre et flerdages kursus i Tyskland hvert år.

På medlemstallet kan vi ligeledes – ligesom alle andre faglige foreninger – se, at tiderne skifter. Da jeg selv blev lærer i 1970erne var det naturligt, at man meldte sig ind i den forening, som repræsenterede ens linjefag. Sådan er det desværre ikke længere. Sproglærerforeningen har desuden indført institutionsmedlemsskaber, hvilket medfører, at antallet af personlige medlemmer falder. En tendens, der har været tydelig efter lærerlockouten.

Organisatorisk

Sproglærerforeningen er den eneste forening, som repræsenterer alle tre

Eksempler på forsider i Sproglæreren

fremmedsprog i grundskolen: engelsk, tysk og fransk. Der har altid været et fagudvalg for hvert af disse sprog. I begyndelsen af foreningens historie var der ligeledes et fagudvalg for latin. Det var dengang, hvor alle skoler tilbød latin som valgfag, og hvor latin var adgangsbilletten til det sproglige gymnasium. Da dette ikke længere var tilfældet, blev fagudvalget nedlagt. I årene omkring 2007 indgik Sproglærerforeningen et samarbejde med foreningen for lærere, der underviste i dansk som andetsprog. Dette samarbejde varede dog kun få år, da det aldrig blev velfungerende.

Tiderne ændrer sig. Nu er det blevet muligt at vælge spansk som valgfag fra 7. kl. – dog stadig som en forsøgsordning. Dette kan på sigt føre til, at Sproglærerforeningen vil oprette et fagudvalg for spansk.

Tak

Som formand for Sproglærerforeningen vil jeg gerne rette en stor tak til jer medlemmer, fordi I støtter foreningen og vores arbejde for at fremme frem-

medsprogene. Foreningens motto er: "Så mange fremmedsprog som muligt til så mange som muligt på så højt et niveau som muligt!"

En stor tak til de medlemmer, der har været og er valgt til poster i foreningen. I har ydet en stor arbejdsindsats! Uden jer ville foreningen ikke kunne eksistere. Det er dog heldigvis sådan, at de aktive medlemmer får meget igen i form af indsigt i og medindflydelse på udviklingen inden for fremmedsprogsundervisningen. Desuden giver arbejdet mange gode kontakter og venska-

Sproglærerforeningens formænd

Carl Vejen 1970-1973
 Jørgen Lund 1973-1976
 Merete Engel 1976-1980
 Lars Skovhus 1980-1987
 Signe Holm-Larsen 1987-1988
 Ingrid Gram 1988-1991
 Aase Brick-Hansen 1991-1996
 Nanna Feilberg, konstitueret 1996-1997
 Ingrid Stuart 1997-2015
 Rita Mogensen 2015

ber. Ligesom man kan se, at arbejdet i foreningen kan være springbræt til nyt og spændende arbejde. Det er godt at kunne skrive på sit CV.

Sproglærerforeningen har altid brug for flere kræfter. Der er mange tillidsposter: medlemmer af Hovedstyrelsen og fagudvalg, redaktør, artikelskrivere, anmeldere, korrekturlæsere, hjemmesidebestyrere. Repræsentanter i forskellige udvalg så som Advisory Board hos Det Nationale Center for Fremmedsprog, følgegruppen for Sprogstrategien og undervisningsudvalgene i sprog i Undervisningsministeriet. Hvis nogle af jer skulle have lyst til at være aktive i foreningen, skal I blot henvende jer til formanden, så kigger vi på, hvad der er af muligheder. Der er altid brug for folk, der brænder for fremmedsprog.

Jeg ser frem til at Sproglærerforeningen fortsætter sit gode arbejde og vil eksistere de næste 50 år!

Rita Mogensen

Sproglærerforeningen fylder 50 år

I anledningen af Sproglærerforeningen 50-årsjubilæum udkommer dette jubilæumsnummer med et tema, der belyser sprogundervisningen og dens udvikling igennem de sidste 50 år.

"Kære Sproglærerforeningen, du ønskes hjerteligt tillykke med de 50 år..."

Med frygt for at lyde som indledningen til en lang og kedelig tale til tante Odas runde fødselsdag, så mener jeg alvorligt, at et 50-årsjubilæum for en faglig forening som Sproglærerforeningen er noget ganske særligt. Både fordi Sproglærerforeningen i høj grad har været drevet af frivillige ildsjæle, som ved siden af arbejde og privatliv finder tid til at mødes om at inspirere og kæmpe en kamp for landets sproglærere. Og fordi vi sproglærere i de senere år har fået dårligere mulighed for at fordybe os i det fagfaglige arbejde. Forberedelsestiden er svindende, og på mange skoler er puljen til at indkø-

be nye og inspirerende læremidler til sprogfagene helt væk. Desuden gælder det for en hel del tysk- og fransk lærere, at de er ene om deres fag på deres skole, hvorfor fagfaglig sparring og fællesforberedelse er fysisk umuligt. Netop derfor er det både imponerende, at det er lykkedes at have en sproglærerforening igennem 50 år, og vigtigt, at vi i foreningen fortsat værner om sprogfagene. Især fremmedsprogfagene har det med at blive overset fra politisk side, hvorfor det er uundværligt, at Sproglærerforeningen har fingeren på pulsen og sidder med ved det store forhandlingsbord – og sådan skulle det gerne blive ved med at være i de næste mange år.

Af **Caroline Arp**, ansvarshavende redaktør på Sproglæreren, lærer på Lindevangskolen på Frederiksberg

I anledningen af dette jubilæum har denne udgave af Sproglæreren som gennemgående tema sprogsynet og sprogundervisningen igennem de seneste 50 år. Emnet belyses både i form af historiske artikler om forudsætningerne for det moderne sprogsyn, tidligere prøvebekendtgørelser, Sproglærerforeningens udvikling samt personlige beretninger fra lærerlivet. Ud over et historisk tilbageblik er der også fokus på sprogfagernes fremtid og samfundets behov for fremmedsproglige kompetencer.

Jeg håber, at I med stor læselyst vil kaste jer over artiklerne i dette nummer, samt i de næste 50 års udgivelser af Sproglæreren. "Og så det lange: HURRAAA!"

Caroline Arp